

УДК 378:364-43-047.22(489+485+481)

DOI <https://doi.org/10.52726/as.pedagogy/2021.4.2.5>

Г. Й. МИХАЙЛИШИН

доктор філософських наук, професор,

проректор з науково-педагогічної роботи

ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»,

м. Івано-Франківськ, Україна

Електронна пошта: halyna.mykhailyshyn@pnu.edu.ua

<http://orcid.org/0000-0001-7038-057X>

Л. О. МАНДРО

аспірантка кафедри теорії і методики дошкільної та спеціальної освіти,

ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»,

м. Івано-Франківськ, Україна

Електронна пошта: lesia.mandro@pnu.edu.ua

<http://orcid.org/0000-0002-5417-9419>

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ У СКАНДИНАВСЬКИХ КРАЇНАХ (ШВЕЦІЯ, ДАНІЯ, НОРВЕГІЯ): ФОРМУВАННЯ «SOFT SKILLS»

У статті проаналізовано зміст професійної підготовки та становлення соціального працівника у скандинавських країнах (на прикладі Швеції, Норвегії, Данії). Описано модель соціальної політики, напрями здійснення та особливості соціальної роботи у нордичних країнах. Виявлено, що за такої політики держав п'ять країн Північної Європи (Данія, Швеція, Норвегія, Фінляндія та Ісландія) рік за роком входять до десятки найщасливіших у світі. Норвегія займає перше місце у списку країн за Індексом людського розвитку. Вказано особливості здійснення професійної підготовки соціальних працівників. Виявлено, що система підготовки фахівців соціальної галузі в скандинавських вищих навчальних закладах передбачає новий підхід до мети й оцінювання процесу навчання студентів. Зазначено, що система освіти у вищих навчальних закладах країни має багаторівневий характер, а професійна підготовка здійснюється в університетах та університетських коледжах та передбачає здобуття таких кваліфікаційних рівнів, як бакалавр, магістр, доктор. Перелічено заклади вищої освіти, в яких можна здобути фах соціального працівника. Виявлено, що підготовка соціальних працівників у Швеції, Норвегії, Данії поєднує теорію, практику, навчання та дослідницьку діяльність. Місце «soft skills» у професійній підготовці соціальних працівників у скандинавських країнах розглянуто на прикладі надання освітніх послуг Karlstads universitet (Швеція), UiT Norges arktiske universitet (Норвегія), Professionshøjskolen Absalon (Данія). Зазначено, що серед «soft skills» найбільшу увагу приділяють формуванню та розвитку комунікативних навичок, критичного мислення, вирішення складних проблем, прийняття рішень, вміння працювати в команді, самовдосконалюватися, постійно навчатися, вдало вирішувати конфліктні ситуації, вміння планувати та працювати на результат.

Ключові слова: соціальна робота, Скандинавська модель, соціальний працівник, професійна підготовка, професійні навички, «soft skills».

Постановка проблеми. З 2012 року Інститут Землі при Колумбійському університеті в межах глобальної ініціативи ООН «Мережа рішень сталого розвитку» щорічно проводить дослідження й публікує рейтинг країн світу за рівнем щастя населення у «World Happiness Report». П'ять країн Північної Європи (Данія, Швеція, Норвегія, Фінляндія та Ісландія) рік за роком входять до десятки світових щасливчиків, залишаючи позаду передові держави світу. Данію оголосили найщасливішою у 2012 році, перемога в цій номінації залиши-

лася за нею у 2013 та 2016 роках. У 2017 році перше місце посіла Норвегія, а вже три роки поспіль, з 2018 до 2020, Фінляндія є найщасливішою країною світу [World Happiness Report]. Норвегія займає перше місце у списку країн за Індексом людського розвитку (індекс для порівняльної оцінки бідності, грамотності, освіти, середньої тривалості життя, рівня охорони здоров'я, соціальної захищеності, довголіття, екології, рівня злочинності, дотримання прав людини і ВВП на душу населення) [United Nations Development Program]. На висо-

кому рівні у цих країнах функціонує система соціальної роботи. Для покращення якості надання освітніх послуг, зокрема у професійній підготовці соціального працівника, вважаємо за необхідне враховувати досвід скандинавських країн (на прикладі Швеції, Норвегії, Данії). Тому темою статті є «Професійна підготовка соціальних працівників у скандинавських країнах (Швеція, Данія, Норвегія): формування «soft skills».

Аналіз попередніх досліджень. Вища освіта сучасних скандинавських країн, яка є складовою частиною європейського освітнього простору, є носієм його основних характеристик, що досліджують вітчизняні та зарубіжні науковці: А. Кулікова, О. Огієнко, Л. Филипповець, Е. Коккерсволд, Р. Лаппен, Р. Лунгстад, Я. Петерсон, Р. Расмуссен, Н.-Е. Свенссон, В. Сьюпаул, В. Тевліна, Т. Хьюсен, Т. Йенсен, П. Шернквіст, С. Юліусдотір, Д. Якобсон та інші.

Мета дослідження – визначити особливості професійної підготовки соціальних працівників у скандинавських країнах (Швеція, Данія, Норвегія), зокрема формування у них «soft skills».

Результати та дискусії. Скандинавські/нордичні країни відносяться до соціально-демократичних держав загального добробуту (Nordic welfare state), які передбачають розширення соціальних прав і усунення соціальної нерівності. Ця модель соціальної політики почала формуватися у 30-х роках ХХ століття, а її характерними ознаками є: всеосяжний характер державної політики (максимальний рівень соціального патерналізму держави й мінімальна соціальна відповідальність людини); повна зайнятість працездатного населення та попередження безробіття; рівність між різними групами населення; універсальність соціальних гарантій; висока якість соціальних послуг; високий рівень матеріальних гарантій; перерозподіл прибутків; відповідний рівень соціального забезпечення всіх громадян; високий рівень податків; низький рівень бідності. Фінансування цієї моделі тримається на високому рівні продуктивності праці та стабільній роботі профспілок. Державний сектор фінансує соціальну політику через систему оподаткування, несе відповідальність за розширення і фінансування соціального забезпечення та функціонування соціальних служб.

Це здійснюється на основі децентралізованого управління. Соціальна робота нордичних країн базується на трьох напрямках діяльності, таких як: соціальна підтримка дітей і сім'ї; вирішення проблем, пов'язаних із безробіттям; соціальні підтримка літніх людей [Михненко, Щур].

У скандинавських країнах історично сформувалися дві моделі підготовки соціальних працівників: «Модель професіоналізації» (функціонує у таких країнах, як Данія і Норвегія) та «Модель комплексних досліджень» (притаманна для Швеції, а також Фінляндії та Ісландії). Основною перевагою першої моделі є багатовимірний підхід до аналізу соціальних явищ і вирішення соціальних проблем; друга ж фундаментом цілеспрямованої професійної діяльності визначає раціональну освіту [Hessle].

У Швеції вища освіта складається з трьох рівнів: бакалаврат (3 роки навчання); магістратура (1 або 2 роки навчання); докторантура (термін навчання залежить від напряму наукової діяльності). У країні існує два типи закладів вищої освіти: університетські коледжі (högskola) та університети (universitet).

Закладами вищої освіти Швеції, що здійснюють професійну підготовку соціальних працівників, є (назви вказані шведською мовою): Uppsala universitet (Уппсальський університет), Stockholms universitet (Стокгольмський університет), Göteborgs universitet (Гетебурзький університет), Lunds universitet (Лундський університет) і Школа соціальної роботи (входить до складу університету), Karlstads Universitet (Карлштадський університет), Linköpings universitet (Лінчепінзький університет), Umeå University (Умеоський університет), Linnéuniversitetet (Університет Ліннея) та Школа соціальної роботи (входить до складу університету), Karlstads universitet (Карлстадський університет), Högskolan Dalarna (Даларнанський університетський коледж), Högskola Gävle (Університетський коледж Євле), Södertörn University (Університет Седертерна), Kristianstad University (Крістіанстадський університет), Mälardalens högskola (Університетський коледж Мелардалена).

У Норвегії вища освіта є тріступеневою: бакалаврський – перший цикл (три роки), магістерський – другий цикл (два роки) і док-

торський – третій цикл (три роки). Серед закладів вищої освіти функціонують університети, університетські коледжі (høyskole) та приватні школи.

Зкладами вищої освіти Норвегії, що здійснюють професійну підготовку соціальних працівників, є (назви вказані норвезькою мовою): Høgskulen på Vestlandet (Університет прикладних наук Західної Норвегії), Høgskulen i Volda (Університетський коледж Волди), VID spesialistuniversitet (VID Спеціалізований університет), Universitetet i Tromsø (Університет Тромсе або Арктичний університет Норвегії), Universitetet i Stavanger (Університет Ставангера), Universitetet i Agder (Університет Агдера), Oslomet storbyuniversitetet (столичний університет Осло), Nord universitet (Університет Норда), Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (Норвезький університет науки і технологій), Høgskolen i Lillehammer (Університетський коледж Лілехаммера), Høgskolen i Harstad (Харстадський університетський коледж), UiT Norges arktiske universitet (Норвезький арктичний університет UiT).

Вищу освіту в Данії пропонують низка університетів, університетських коледжів (højskole), бізнес-академій та спеціалізованих установ. Національна система вищої освіти відповідає Болонському процесу: ступінь бакалавра (перший цикл, три роки), ступінь магістра (другий цикл, два роки) та ступінь доктора наук (третій цикл, три роки).

Зкладами вищої освіти Данії, що здійснюють професійну підготовку соціальних працівників, є (назви вказані данською мовою): Aalborg Universitet (Ольборзький університет), Professionshøjskolen Absalon (Університетський коледж Абсалон), Professionshøjskolen Metropol (Університетський коледж Метрополітен), UCL Erhvervsakademi og Professionshøjskole (Університетський коледж Ліллебалта), Syddansk Professionshøjskole (Університетський коледж Південної Данії).

Особливості професійної підготовки соціальних працівників (зокрема і формування у них «soft skills») розглянемо на прикладі трьох закладів вищої освіти скандинавських країн: Karlstads universitet (Швеція), UiT Norges arktiske universitet (Норвегія), Professionshøjskolen Absalon (Данія).

Карлстадський університет Швеції здійснює професійну підготовку за фахом «бакалавр наук із соціальної роботи» за програмою (обов'язкові, додаткові курси та курси на вибір), що передбачає 210 кредитів ECTS. Студенти вдосконалюють знання та навички у сфері соціальної роботи через польові дослідження, практичні заняття, семінари, групові роботи, супервізію, індивідуальні консультації та лекції провідних фахівців. Перший семестр присвячений таким питанням: «Соціальна робота як предмет, наука і професія», «Особистісний і професійний розвиток», «Соціальна структура, стан соціального забезпечення та соціальна політика»; другий – «Особистість, група, сім'я», «Закон у сфері соціальної роботи», «Особистий і професійний розвиток»; третій – «Розслідування соціальної роботи та здійснення повноважень», «Методи дослідження та проектна робота», «Особистісний і професійний розвиток»; четвертий – «Теорії та методи в соціальній роботі», «Організація та керівництво соціальною роботою», «Особистісний та професійний розвиток»; п'ятий – «Навчання за сферою практики – Соціальна робота»; шостий – «Теорія науки і методика в соціальній роботі», «Папір-рівень»; сьомий – «Докази в соціальній роботі», «Домашнє насильство з погляду соціальної роботи», «Права дитини», «Служба лікування наркотичної залежності», «Управління соціальною роботою», «Соціальна геронтологія», «Міграція та інтеграція в соціальній роботі» [Karlstad University].

Клієнтами соціального працівника у Швеції можуть бути люди похилого віку, сім'ї, діти та молодь, люди, що зловживають наркотиками, люди з функціональними порушеннями. Випускники можуть бути зайняті в державному, приватному та некомерційному організаційному секторах.

UiT Norges arktiske universitet у Норвегії здійснює професійну підготовку «Соціальна робота – бакалавр» тривалістю 3 роки, що передбачає 180 кредитів. Під час 1-го семестру вивчають такі питання: «Вступ до соціальної роботи як галузі та професійної ролі», «Структура суспільства добробуту та виклики»; 2-й семестр – «Профілактична соціальна робота на індивідуальному, груповому та соціальному рівні», «Взаємодія та навчання на обов'язковій

практиці – Практика»; 3-й семестр – «Соціальна робота в суспільстві добробуту», «Обробка справ у соціальній роботі»; 4-й семестр – «Заходи та зміни роботи в обов'язковій практиці – Практика»; 5-й семестр – «Рішення та дилеми в соціальній роботі», «Настанови соціальної політики, адміністрування та соціальна робота зовнішніх зв'язків» / «Соціально-політичні обмеження, управління та соціальна робота зовнішніх зв'язків»; 6-й семестр – «Різноманітність, маргіналізація та соціальна робота», «Теорія науки і метод дослідження. Бакалаврська робота» [UiT Norwegian Arctic University].

Навчання базується на відповідних дослідженнях, професійно-розвитковій роботі, досвіді та практичних знаннях, має активні та процесно орієнтовані форми навчання, де теоретичні знання, професійні навички та особистісна компетентність розглядаються в контексті. Методами навчання є лекції, семінари, тренування навичок, рольові ігри, моделювання, індивідуальна, групова та проєктна робота, практика, рефлексія, нагляд. Важливо, щоби студенти активно працювали над власним професійним розвитком, як індивідуально, так і в групах. Програма передбачає дві практики. Перший період стажування у 2-му семестрі триває 6 тижнів, другий – в 4-му семестрі і триває 17 тижнів [UiT Norwegian Arctic University].

Під час практичних занять студентам надається можливість потренуватися у спостереженні, аналізі, розумінні та застосуванні різних професійних навичок на індивідуальному, груповому та суспільному рівнях.

Багато соціальних працівників зайняті у муніципальних соціальних службах, таких як NAV, або в службі захисту дітей. Інші працюють у дитячій та підлітковій психіатрії, зовнішніх зв'язках, у в'язницях, наркології, психіатрії для дорослих, у відділах соціальної допомоги сім'ї, у дитячих установах, догляді за людьми похилого віку, у лікарнях, у школі, з біженцями, службі з охорони навколишнього середовища для інвалідів або освітньо-психологічній консультативній службі. Деякі виконують адміністративні завдання в державному секторі, працюють у волонтерських організаціях або в управлінні персоналом. Більшість соціальних працівників зайняті у державному секторі, але

їх також багато в приватному секторі та в міжнародній соціальній роботі [UiT Norwegian Arctic University].

Professionshøjskolen Absalon у Данії здійснює професійну підготовку соціальних працівників протягом 7 семестрів (3,5 року, 5 місяців з яких – стажування), що поділені на модулі: «Соціальні проблеми та практика соціальної роботи, а також соціальне консультування, розвиток, структура та практика», «Соціальна робота у сфері зайнятості», «Соціальна робота з дорослими групи ризику та дорослими з обмеженими можливостями», «Соціальна робота з уразливими дітьми та молоддю, а також з дітьми та молодими людьми з обмеженими можливостями та їхніми сім'ями», «Організація та практика соціальної роботи», «Стажування», «Соціальна робота в міжпрофесійному та міжгалузевому контексті», «Модуль за вибором 9a («Соціальна робота з уразливими дітьми та молоддю, а також дітьми та молодими інвалідами та їхніми сім'ями»), 9b («Соціальна робота у сфері зайнятості»), 11c («Соціальна робота з вразливими дорослими та дорослими з обмеженими можливостями») або 11d («Соціальне підприємство, інновації та волонтерство»)», «Соціальна робота – забезпечення якості, оцінка та розвиток практики», «Соціальна робота – база знань і розвиток», «Бакалаврський проєкт» [Absalon Professional College].

Освіта дає професійну та особисту кваліфікацію для самостійного та міждисциплінарного співробітництва соціального працівника після закінчення навчання. Це можливість отримати інструменти для визначення, опису, аналізу, оцінки дій щодо умов життя та соціальних проблем на індивідуальному, груповому, організаційному та суспільному рівні.

Навчання відбувається в різних формах із викладанням на основі кейсів, лекцій, вправ, самонавчання, стажування та проєктної роботи. У проєктній роботі акцент робиться на методах дослідження соціальних наук та передбачає польову роботу.

У соціального працівника є широкий спектр можливостей роботи у муніципалітетах, регіонах, державі та в приватному секторі. У муніципалітетах соціальні працівники в основному працюють у муніципальних адміністраціях,

**Перелік «soft skills», що розвивають у студентів – соціальних працівників
у Швеції, Норвегії, Данії**

Країна	Швеція	Норвегія	Данія
ЗВО	Karlstads universitet	UiT Norges arktiske universitet	Professionshøjskolen Absalon
Навчальний план	https://www3.kau.se/utbildningsplaner/en/SGGEN_20191.pdf	https://uit.no/Content/734313/cache=20211706110517/FAGPLAN%20Sosialt%20arbeid%20Alta%202021-2024.pdf	https://www2.phabsalon.dk/fileadmin/user_upload/Socialraadgiver/Studieordning_Socialraadgiver_Professionshoejskolen_Absalon_2020.pdf
Перелік компетенцій («soft skills»)	Аналіз та вирішення складних проблем; вміння організувати роботу з групою; вміння аналізувати соціальні процеси та проблеми; здатність визначати, структурувати, проводити та оцінювати втручання на індивідуальному, груповому та громадському рівні; здатність до емпатії; здатність до професійної поведінки; здатність до командної роботи; здатність до постійного професійного навчання.	Вміння спілкуватися та взаємодіяти; здатність до професійної співпраці; вміння вирішувати конфлікти; здатність до постійного навчання; вміння вирішувати складні завдання; здатність до емпатії; вміння планувати та працювати на результат; аналізувати та узагальнювати інформацію; критично мислити.	Навички презентації; здатність застосовувати досвід, розробки та знання; вміння аналізувати; вміння спілкуватися в межах партнерських відносин; здатність сприяти створенню ресурсів і рамок, а також розподілу ролей у нових ініціативах; навички самовдосконалення; здатність вирішувати етичні дилеми та конфліктні ситуації.

установах та проєктах із широким колом цільових груп (уразливі діти, молодь та сім'ї, діти та дорослі з обмеженими можливостями, біженці та іммігранти, безробітні, хворі, літні люди, люди, що зловживають наркотичними речовинами та безпритульні). У регіоні соціальні працівники також працюють у регіональних установах, психіатрії та в лікарнях, а також у державній адміністрації та державних організаціях, таких як Служба в'язниць і пробачії Данії, Збройні сили, консультації студентів, а також як викладачі та керівники в навчальних закладах. Все більше соціальних консультантів працюють у приватних компаніях, наприклад у відділах персоналу, відділах кадрів, а також у приватних і самоврядних організаціях, наприклад як постійні радники, у профспілках та фондах страхування від безробіття, в організаціях пацієнтів та родичів, страхових компаніях або як працівник допомоги в країнах, що розвиваються. Деякі соціальні працівники зарекомендували себе в незалежних компаніях як консультант або радник [Absalon Professional College].

У країнах Європи застосовують різні назви для позначення м'яких навичок. У Данії, наприклад, «soft skills» називають Nøglekompetence – «ключові компетенції». Додаткова інформація про розвиток професійних навичок наведена у Таблиці 1.

Професійна підготовка соціальних працівників у Швеції, Норвегії, Данії ґрунтується на передових теоретичних даних, що підкріплені формуванням та розвитком професійних практичних навичок, особливо «soft skills». Окрема увага приділяється дослідницькій роботі.

Порівнюючи практику формування «soft skills» у закладах вищої освіти скандинавських країн, спостерігаємо таку тенденцію: у Швеції акцентують увагу на формуванні лідерських навичок, аналізу та вчасного реагування; у Норвегії – навичок критичного мислення, комунікації та вирішення конфліктів; у Данії – навичок презентації та самовдосконалення. У трьох країнах практикують розвиток таких навичок, як: вирішення складних завдань, аналіз інформації, співпраця, постійне навчання та емпатія.

Висновки. Таким чином, професійна підготовка соціальних працівників у скандинавських країнах займає чільне місце у системі вищої освіти, що має багаторівневий характер. Професійне становлення фахівців соціальної сфери здійснюється в університетах та університетських коледжах та передбачає здобуття таких кваліфікаційних рівнів, як бакалавр, магістр, доктор. У закладах вищої освіти студенти здобувають не тільки теоретичні знання, а й практичні навички. Серед «soft skills» найбільшу увагу приділяють формуванню та роз-

виту комуникативних навичок, критичного мислення, вирішення складних проблем, прийняття рішень, вміння працювати в команді, самовдосконалюватися, постійно навчатися, вдало вирішувати конфліктні ситуації, вміння

планувати та працювати на результат. Ми ж вбачаємо потребу в подальшому дослідженні закордонного досвіду формування соціального працівника-професіонала задля вдосконалення вітчизняної моделі вищої освіти.

ЛІТЕРАТУРА

1. Михненко А., Щур Н. Світові моделі соціальної політики: уроки для України. *Вісник НАДУ: соціальна і гуманітарна політика*. 2011. Вип. 2. С. 2019–227.
2. Hesse S. *International Standard Setting of Higher Social Work Education*. Stockholm: Stockholm University. – 2001.
3. Helliwell J., Layard R., Sachs J., Neve J-E., Aknin L., Huang H., Wang S. *World Happiness Report*. URL: <https://happiness-report.s3.amazonaws.com/2020/WHR20.pdf>
4. Karlstad University. URL: <https://www.kau.se/en/social-work/education/bachelor-science-social-work>
5. Absalon Professional College. URL: <https://phabsalon.dk/>
6. UiT Norwegian Arctic University. URL: https://uit.no/utdanning/program/345083/sosialt_arbeid_-_bachelor
7. United Nations Development Program «Human Development Reports». URL: <http://hdr.undp.org/>

REFERENCES

1. Mykhnenko A., Shhur N. (2011) Svitovi modeli socialjnoji polityky: uroky dlja Ukrajinjy [World models of social policy: lessons for Ukraine]. *Visnyk NADU: socialjna i ghumanitarna polityka*, vol. 2, pp. 2019–227.
2. Hesse S. *International Standard Setting of Higher Social Work Education*. Stockholm: Stockholm University. 2001.
3. Helliwell J., Layard R., Sachs J., Neve J-E., Aknin L., Huang H., Wang S. *World Happiness Report*. URL: <https://happiness-report.s3.amazonaws.com/2020/WHR20.pdf>
4. Karlstad University. URL: <https://www.kau.se/en/social-work/education/bachelor-science-social-work>
5. Absalon Professional College. URL: <https://phabsalon.dk/>
6. UiT Norwegian Arctic University. URL: https://uit.no/utdanning/program/345083/sosialt_arbeid_-_bachelor
7. United Nations Development Program «Human Development Reports». URL: <http://hdr.undp.org/>

H. Y. MYKHAILYSHYN

*Doctor of Philosophy, Professor,
Vice-Rector for Scientific and Pedagogical Work,
Vasyl Stefanyk Precarpathian National University,
Ivano-Frankivsk, Ukraine
E-mail: halyna.mykhailyshyn@pnu.edu.ua
<http://orcid.org/0000-0001-7038-057X>*

L. O. MANDRO

*Postgraduate Student at the Department of Theory and Methods of Preschool and Special Education,
Vasyl Stefanyk Precarpathian National University,
Ivano-Frankivsk, Ukraine
E-mail: lesia.mandro@pnu.edu.ua
<http://orcid.org/0000-0002-5417-9419>*

PROFESSIONAL TRAINING OF SOCIAL WORKERS IN THE SCANDINAVIAN COUNTRIES (SWEDEN, DENMARK, NORWAY): SOFT SKILLS FORMATION

The article analyzes the content of professional training and becoming a social worker in the Scandinavian countries (on the example of Sweden, Norway, Denmark). The model of social policy, directions of implementation and features of social work in the Nordic countries are described. It has been found that under this policy, the five countries of Northern Europe (Denmark, Sweden, Norway, Finland and Iceland) are among the ten happiest in the world year after year. Norway

ranks first in the list of countries according to the Human Development Index. The peculiarities of professional training of social workers are indicated. It was found that the system of training specialists in the social field in Scandinavian higher education institutions provides a new approach to the purpose and evaluation of the learning process of students. It is noted that the system of education in higher educational institutions of the country has a multilevel character, and professional training is carried out in universities and university colleges and provides for the following qualification levels: bachelor, master, doctor. The institutions of higher education in which it is possible to get a profession of the social worker are listed. It was found that the training of social workers in Sweden, Norway, Denmark combines theory, practice, training and research. The place of “soft skills” in the training of social workers in the Scandinavian countries is considered on the example of the provision of educational services Karlstad university (Sweden), UiT The Arctic University (Norway), University College Absalon (Denmark). It is noted that among the “soft skills” the greatest attention is paid to the formation and development of communication skills, critical thinking, solving complex problems, decision making, ability to work in a team, self-improvement, constant learning, successful conflict resolution, planning and working for results.

Key words: social work, Scandinavian model, social worker, professional training, professional skills, “soft skills”.